

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VIII. No. 378

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle Gral. Cesar Diaz 1657 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 26. decembra 1936

letno \$ 5.—

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo

TARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

SREČNE IN VESELE PRAZNIKE

Navadno si voščimo te dni srečne in vesele praznike. V resnici pa tega nihče resno ne misli, temveč je postala beseda čisto navadna fraza.

Božične praznike praznuje ves krščanski in nekrščanski svet. Naš narod jih je praznoval ko je bil še v poganstvu. Od vedno pa so ti prazniki simbol ljubezni in bratstva, ter medsebojnega, spoštovanja.

Nikoli pa ni bilo človeštvo tako daleč od namena teh praznikov kot je danes. Narodi se oborožujejo in se pripravljajo za bratomorno klanje.

Ni še pozabljena svetovna vojna. In ni dolgo tega ko je tekla bratska kri v Chacu. Lansko leto smo imeli krvavi ples v Afriki. Letos pa španski narod napaja svojo rodno grudo z bratsko krvjo. In že se pripravlja bojna vihra tudi na dalnjem vzhodu med rjavim bratskim plemenom, Kitajsko in Japonsko.

Vse to pa je še le komaj predigra, kajti vojno pckončanje bo še le prišlo ter nastopilo v vsej grozoti, kakoršno si niti predstavljati prav ne moremo, ko se bodo evropski narodi oboroženi do zob pričeli moriti in umirati na krvavih poljanah.

Lahko si voščimo srečne in vesele praznike, tako za nekaj reči, v resnici pa se naše besede in želje izrubljajo v temno atmosfero, ki nam jo pripravljajo.

Nekoč se je rodilo dete in je zraslo v moža ki je oznanjal mir med narodi. Moral je umreti na križu, kajti zloba je bilo na svetu vedno velika.

Sovraštva je še več med takozvanimi krščanskimi narodi kot na med nekrščanskimi. Zakaj? Zato, ker vodijo usodo narodov krščanski in nekrščanski judeži, ki jim je glavni bog — denar.

Dokler bodo med narodi sejali šovinizem in sovraštvo, ne bo srečnih in veselih božičnih praznikov. To satansko delo pa gre danes v klasie heli kot nikoli.

Da nimamo resnično srečnih in veselih praznikov so krivi v prvi vrsti tisti, ki vodijo narode, nič manj pa narodi ki tega ne vidijo, da jih vodijo v ropast. Amak vodijo jih tja zato, ker jih morajo, ker tako velevalo njih gospodarji katerih bog je — denar.

Narodi so lahko verni, razumni pa niso, zato se pustijo celo v imenu Novorojenega deteta slepiti.

Obupati pa ne smemo. Tudi naukov Rešenika ni treba zametavati. Saj on res ni nikoli tega učil, kot se danes na svetu dogaja. On je učil srčne kulture in spoznavanje resnice, ki je ljubezen do bližnjega, ne pa fanatizem in sovraštvo. Srčno kulturni človek ne more nobenega sovražiti in nikomur želeči slabo.

Dandanes pa nas ne učijo srčne izobrazbe, marveč blaznevske ponižnosti, da se nas da lažje izrabiti za koristi ki niso naše.

Rojaki in rojakinje! Vemo, da vsem, brez

ŠPANJA IN ČEHOSLOVAŠKA NA POZORIŠČU

Neka fašistična križarka je potopila ruski parnik "Komsomol". Rešili so se samo štirje monarji in še tiste so na revolucionarni križarki "Canarias" takoj ustrelili.

Španska vlada je takoj odredila mobilizacijo vseh vojnih parnikov in istotako so napravili tudi revolucionarji. Obe vojni flotilji sta v vojnem razpoloženju. Odvisno je samo od trenutka, da se bodo španski fašisti in antifašisti tudi na morju spoprijeli.

Ruska javnost zahteva, da vlada takoj pošlje nekaj vojnih parnikov v španske vode, da bodo ščitili ruske trgovske parnike. Obenem pa zbirajo denar med delavci, da zgradijo takoj pet novih križark in deset trgovskih parnikov na mesto onega ki so ga jim potopili.

Pravzaprav pa se general Franco nima namena meriti z vladno mornarico, ker ve, da bi na morju takoj podlegel, ker je skoro vsa mornarica na strani vlade, temveč bi rad samo zaobrnil položaj na morje, kjer bi se morda drugi sprijeli, da bi s tem preprečil dohod ruskih parnikov na špansko obrežje in pa da bi se mu morda medtem sreča na suhem nasmehnila ki ga stalno zapušča.

Vse pa kaže, da se namera fašističnega generala ni pošrečila in da ne bo prišlo med velisilami na Sredozemskem morju do nobenega konflikta, temnej ker Mussolini ravno ta čas išče naklonjenosti z Anglijo, ki bi mu s priznanjem Abesinije pomagala utrditi svoj izvojevani imperij in še le potem bi javno pričel rovariti dalje.

Tako zgleda na videz, da je Mussolini popolnoma neutralen glede dogodkov v Španji, v resnici pa ni tako. Mussolini se res direktno ne briga za špansko dogodka, pač pa tajno podpira Hitlerja, da naj Nemčija sedaj dela, ko Italija ne more, bo pa potem Italija pomagala, ko bo Nemčija pripravljena za zavzetje zaznamovanih kolonij. Posebno pa so nemški in italijanski fašistični agentje pridno na delu, da zrahljajo vezi med Malo antanto, da se bo Nemčija politično in gospodarsko zasedrila v podobnavju, Italija pa na Balkanu.

Mussolini in Hitler sta izračunala, da fašistična politika še ni dozorela v Evropi. Najodločnejša nasprotnica fašizma je Rusija, ki je pripravljena brez obotavljanja seči po orožju, če bi se jo drezalo. Francija in Anglija pa imata vsaka svoj interes, da tudi odkrito držita z njo.

Nemčija, ki je bila še do predkratkim kar besna na ruskosovjetsko zvezo, je naenkrat menjela taktiko, ter je izjavila, da jo je pripravljeno celo priznati, če bi vedela v kakšni

ozira, verskih ali pa političnih predsodkov, tli v srcih poštenost in dobrohotnost. Zato podajmo si roke in stopajmo v bodočnost eden drugega podpirajoč, da bo voščilo teh dni imelo zopet resničen pomen.

obliki obstoja. To seveda ni nič drugega kot dobro preračunjena politika Hitlerja in Mussolinija, ki bi rada na notranji način pridobila Francijo in Anglijo nase.

Nista namreč uradna Francija in Anglija ki ogrožata fašizem, marveč demokratični duh, ki ima takozvano gnezdo v Rusiji, dasi ta obdolžitev ni povsem točna, vendar zagovorniki kapitalističnega sistema ne zamudijo prilike, da ne bi skušali kakoršnikoli demokratični pojav spraviti v zvezo z Rusijo. Saj so se celo Rooseveltu opočitali, da je v zvezi z Moskvo.

Mir v Evropi zaenkrat popolnoma zavisi od Anglije, Francije in Rusije. Dolgo pa to ne bo moglo trajati. Italijanski fašizem se je pričel utrjavati v Afriki. Če zmaga fašisti v Španiji sta zopet dve postojanki v njih rokah: Španija v Evropi in nje kolonije v Afriki. Če pa se Nemčiji in Italiji posreči podonavje in Balkan spraviti pod svoj vpliv, je fašizem kaj kmalu v premoči in ne bodo njegovega pohoda ustavile Francija, Anglija in Rusija. Zato ni nič čudnega, če se Francija in Anglija bojita fašizma v Španiji in nič ne ovirata Rusijo, ki vladnim četam odkrito pomaga, medtem ko protifašistični elementi od vseh strani prihajajo v Španijo ter se junaško borijo na vladni strani.

Na Čehoslovaškem se že nekaj upira nemška manjšina, kar je vsekakor delo Hitlerja, ki imenuje Avstrijo drugo nemško državo in bi nemci pod Čehoslovaško tudi pripadali k tej drugi nemški državi. Mussolini pa iz istega razloga ponuja prijateljstvo Jugoslaviji, da bi jo odtegnil od Anglije in Francije in pa od Male antante in balkanske zveze, ki sta obe napoti fašističnim načrtom.

OKNO V SVET

Pariz. — Že več kot en mesec stavkajo jeklarski delavci. Blum je pozval gospodarje in delavske predstavnike na razgovor.

Buenos Aires. — Argentinija in Nemčija bo sta podpisala tesnejšo trgovsko pogodbo ki da bo na obe strani blagodejna.

Pariz. — V Parizu in Londonu so mnenja, da bi za Italijo ne bilo ravno dobičkonosno, če bi se Nemčija ojačila na Sredozemskem morju, česar bi dosegla, če bo Francu vspelo fašistično podjetje.

Pariz. — Železnica ki gre iz Addis Abebe v Djibouti na Rdeče morje je samo 20 o/o last Italije, drugo pa Francije in Haile Selassija. Italija pravi, da akcije neguša pripadajo sedaj italijanskemu imperiju in ne več osebno bivšemu cesarju.

Nankin. — Komunistični general Chiang-Hsue-Liang še vedno ni izpustil na svobodo Ciang-Kai Sheka ki je diktator nankinske vla-

de, zato je slednja mobilizirala svojo vojsko s katero grozi da bo napadla čete komunističnega generala, če takoj ne izpusti na svobodo ujetega generala. Komunistični general pa hoče prej imeti od nankinske vlade zagotovilo, da ne bo več pasivna glede Japonske, ki sistematično zaseda kos za kosom kitajske zemlje.

London. — Neki angleški časnikar piše, da četudi Nemčija še ni pripravljena za vojno, jo iziva v Španiji in na Čehoslovaškem.

Novi York. — Kot poročajo severoameriški trgovci, bodo letos prodali raznega blaga za božične praznike, kot že ne od leta 1929, kar pomeni, da je med ljudstvom zopet več denarja kot ga je bilo zadnja leta.

Moskva. — Vojni komisar Vorosilov je dejal, da ruska dekleta in žene znajo prav tako sukati orožje kot moški in da se ne bo dobro pučtil tisti na katerega se bo spravil ruski narod, če bo v to prisiljen.

Washington. — Vlada Združenih držav je prepovedala prodajo orožja in municiona vsem te vrste fabrikantom. Kot zgleđa, ne bo nič več zaslužka za nosilce smrti.

Mehiko. — Pritisnil je hu dmraz in je vsled tega sedem oseb zmrznilo ki so morale prenočiti na ulici.

Pariz. — Kot poročajo je stala španska notranja revolucija do slej 220 tisoč žrtev in 25 milijard peset.

V eni prejšnjih številkih nam je tiskarski škrať napravil iz 20 milijard, 20 tisoč, kar ste čitatelji gotovo opazili.

Rim. — Skoro nihče se več ne zmeni za Abesinijo, medtem pa Italija neumorno preganja ostanke abesinske vojske ter bo kmalu ves teritorij zasedla.

London. — Odbor ki je prevzel nalogo za pomirjenje v Španiji je izdal proglas na vse narode, da naj posredujejo v španskem konfliktu. V tem smislu bo odbor poslal pogoje kako

Srečne in vesele praznike ter Novo leto želi vsem svojim klijentom

Banco Germánico

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

naj se ministrski predsednik Largo Cavallero in pa general Franco pobotata.

Zelo malo je verjetno, da bi se madridska vlada toliko ponižala, da bi se pogajala z nekim upornim generalom, temveč bo izvajala boj naprej, pa naj že pade odločitev na to ali na ono stran.

Madrid. — Predsednik Azaña toži, da nima nobene avtoritete nad ljudstvom in da so delavski sindikati preveč samozavestni in brez vsake discipline, kar ne bo imelo dobrih posledic.

Nekateri delavski listi odkrito pišejo, da se bojuje masa in da ima samo ona pravico odločevati o svoji usodi in vladati kakor se ji zdi koristnejše. Predsednik republike in še nekateri drugi ministri, da imajo prevelike plače in da jih jim je treba takoj reducirati.

Nankin. — Kot poročajo so se že sprijele vladne in uporniške čete na Kitajskem.

Prav nekaj podobnega se pripravlja kot na Španskem.

Moskva. — Slavni ruski polarni raziskovalec in letalec Molokov je dejal, da je pripravljen zamenjati svojo polarno letalo z vojaškim ter iti v Španijo maščevati tiste ki so potopili ruski parnik "Komsomol".

Pariz. — Franciji in Italiji se je menda posrečilo pregovoriti Mussolinija, da se ne bo vti-

kaval v španske zadeve. Znanega ni še nič, vendar je gotovo, da se je Mussolini samo za to umaknil, ker upa, da mu bosta Francija in Anglija priznali Abesinijo.

Sedaj upata Francija in Anglija, da se bo tudi Nemčijo in pregovorilo, da odtegneta svojo pomoč nasprotujočim se četam.

Kako se bo stvar zaobrnila bomo kmalu videli.

Madrid. — Brez ozira na praznike, Francove čete, ki se smatrajo za krščanske, naskakujejo Madrid in tudi letala ga obmetavajo z bombami.

ARGENTINSKE VESTI

Ta te den se je končalo s zborovanjem za mir ki kot je znano je bil to konferenco otvoril predsednik Združenih držav Roosevelt.

Če bodo besedam miroljubih mož res skledila tudi dejanja, tedaj je imelo to zborovanje velik pomen, ne samo za obe Ameriki, temveč tudi za ostali svet.

Bomo že kmalu videli kateri so močnejši, ali nositelji miru, ali nosilci smrti ki so fabrikantje orožja in municiona.

Vsi delegatje so globoko obžalovali nasrečno civilno vojno v Španiji ki je mati latinskih ameriških narodov.

NEVARNOST "KOMUNIZMA"

Nekateri argentinski "rodoljubi" so zelo v strahu, da je komunistična nevarnost tudi Argentinijo zajela ter so v tem smislu držali dolge govore v katerih so dokazovali, kakšne močene organizacije da ima komunizem v tej zemlji in menda čez tisoč listov.

Proti tem senzacionalnim odkritjem sta nastopila senatorja Bravo in De la Torre ki sta dejala, da o kakem resničnem komunizmu v Argentiniji ni niti govora. Zahteva po resnični demokraciji pa da je res vsak dan večja, kar pa nima s komunizmom nobene zveze.

Senator De la Torre je dejal, da so delavnice za komunizem v Rimu in Berlinu ne pa v Moskvi. S tem je hotel reči, da fašistični agentje iz Berlina in Rima izzivajo vse bolj kot pa iz Moskve. In da so delavske organizacije samo protifašistične in s tem še nikakor ne komunistične. Enako da je tudi večina ljudstva proti fašizmu.

BLIŽAJO SE BOŽIČNI IN NOVOLETNI PRAZNIKI

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbral v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da preživijo te praznike v zadovoljstvu: pošljite jim svoje božično nakazilo in sicer kot doslej, potom zavoda

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avda. L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Naše uradne ure so: od 8½ do 7 zvečer, v sobotah do 12½ ure.

ZOBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

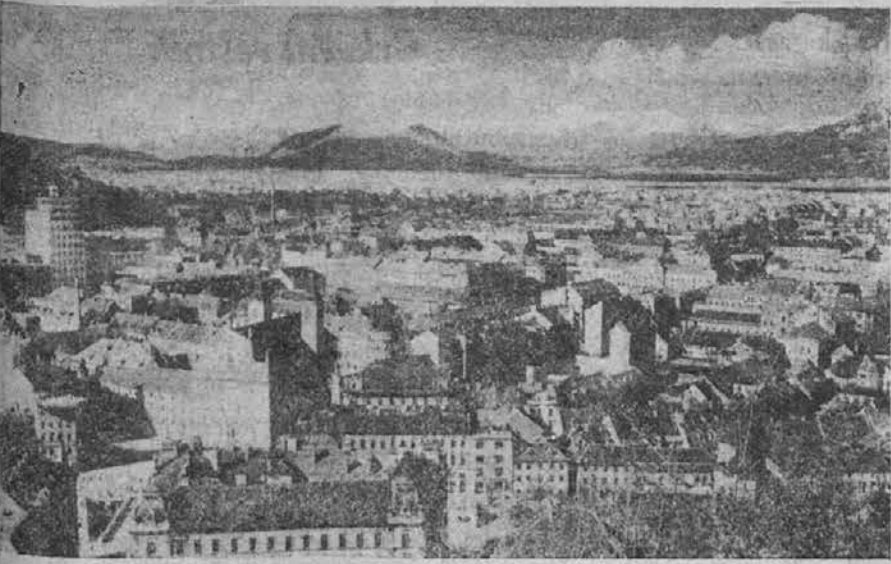
in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534



Ljubljana

Srečno Novo leto želi vsem naročnikom in naročnicam ter sotrudnikom in oglaševalcem Slovenskega tednika.

Uredništvo in upravništvo.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.
V A B I
 na veliko družinsko prireditev
SILVESTROVEGA VEČERA

ki se bo vršila v dvorani XX SETTEMBRE, ulica ALSINA 2832.
 Od 9 ure zvečer pa do jutra.

VZPORED:

- 1) J. Aljaž: Ujetega ptiča tožba (Meš. zbor)
- 2) J. Aljaž: Oj zbogom ti planinski svet (Meš. zbor)
- 3) Sichrl: Slavček (Moški zbor)
- 4) Volarič: Zvečer (Moški zbor)
- 5) D. Jenko: Tiha luna (Moški kvartet)
- 6) N. N.: Večerni Zvon (Moški zbor s Solom tenorja)
- 7) N. N.: Deklamacija.
- 8) N. N.: Solospev (bariton Slavko Furlan)
- 9) S. Z.: DVA GLUHA (Burka v enem dejanju).
- 10) I. H.: Lahko noč. (Moški zbor)

**PO KONČANEM VZPOREDU, SREČOLOV Z MNOGIMI IZVANREDNO
 LEPIMI DOBITKI, PLES IN PROSTA ZABAVA DO JUTRA.**
SVIRA SLOVENSKI ORKESTER.
 K obilni udeležbi vljudno vabi

ODBOR



Gorica

DRUŠTVENE VESTI

ŠEL JE ZA DELOM

Za nedoločen čas je šel za delom v provinco Cordoba tov. Albin Rogelja ki je član odbora SPD. I. Želimo mu obilo sreče in zopetno vrnitev.

Knjigo in kar je bilo v njej je knjižničar v redu prejel od J. Saksida v Cinko Saltos. Pozdrav!

Srečne in vesele praznike ter Novo leto želi vsem svojim klijentom

IZ ROSARIO

S. D. D. "Triglav" vabi vse slovence in slovenke na veliko družinsko zabavo ki se bo vršila v proslavitev Novega leta v ulici San Martin 3432.

Odbor.

SPREMENBA DRUŠTVENIH PROSTOROV

Naznanamo vsem članom, prijateljem in znancem, da se je Slovensko delavsko društvo Triglav preselilo iz prejšnjih prostorov v ul. Mitre 554 začasno v hišo predsednika tov. Franca Kastelica v ul. Ayacucho 5335, Saladillo.

Kdor želi čitanja knjig ali v kakoršni koli drugi zadevi tičoč se društva obrnite se na gornji naslov.

V prih. štev. S. T. bomo natančneje poročali, zakaj smo se ločili od ostalih slovanskih

društev ki so se razprišla vsaka zase.

Sedaj menda ne bo več ugovorov, da društvo ni pripravno za vseh.

Prihodnja zabava se bo vršila pri "Gurski-mi" v ul. San Martin 3432. In sicer se bo vršila domača zabava dne 2. januarja ob 21 uri zvečer.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje!

Tem potom želi Društvo Triglav vsem rojakom in rojakinjam v Rosariu vesele in srečne božične praznike ter Novo leto.

Za odbor, Joško Sigulin.

NAROČNIKI MOHORJEVIH KNJIG

Dospelo so knjige Mohorjeve družbe. Vsi ki ste jih naročili pri Franu Laknarju jih lahko dvignete na Banki Germaniko ali pa na njegovem stanovanju, Warnes 2215, na Paternalu.

Obenem želi Franu Laknar vsem svojim naročnikom vesele božične praznike in Novo leto.

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR

2261 — AV. SAN MARTIN — 2261

Pregled brezplačno

Sprejemanje od 9—11 ure in od 3—9 pop.



Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—

Nov način in različne vrste stavljanja zob



Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klijentov jako povečal in dnevno prejemo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas **POCENI, HITRO** in **NAJTOČNEJE** izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v **PRVEM REDU ZADOVOLJNOST** klijentov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite

NOBEDEN BOLJŠI kot

SLOVENSKI ODDELEK

na

BANCO HOLANDÉS UNIDO

SOCURSAL BUENOS AIRES

Centrala:

CANGALLO 360

Podružnica:

CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VOZNIH LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestante)

Crkveni vestnik

Čeprav bomo praznova li Božič drugače kot doma, mesto pri topli peči in v zakurjeni sobi v vročini južnega solneca, pa je vendar spomin istega svetega dogodka, ko je Sin božji stopil na svet in na šo loveško revščino nase vzel in je zato ta dan praznik božje ljubezni do človeka. Treba pa je, da se izkažemo vredni te bože dobrote; vredni otroci nebeškega Očeta.

Naša služba božja bo takole:

Prihodnjo nedeljo 28. dec. maša na Paternalu, večernice na Avellanedi.

Na Novo leto bo maša na Avellanedi. Večernice ne bo.

V prihodnjem mesecu in letu naj se vsi dobromisleči Slovenci potrudijo, da spet poživimo Bratovščino Živega Rožnega venea. Treba je, da za tiste, ki niti očenaša ne znajo več moliti, kdo drugi zanj. Saj je vse človeško delo prazno, ako ni podprto po božjem blagoslovu.

Božična številka Duh. Življenja je izšla. Prosim, da poskrbite za plačanje naročnice za prihodnje leto, pa tudi z za nazaj so nekateri še na dolgu.

Vsem Slovencem vesele praznike in z neba to milost, da bi spoznali, da živimo na svetu le zato, da bi postali vredni nebes.

Hladnik Janez.

ISKRE

Zaročenci

"Joj, zakaj ste pa razdrli zaroko z ono srečno učiteljico?"

"Kako ne bi, ko je pa zadnjič, ker sem prišel prepozno na sestanek, zahtevala pismeno opravičilo od moje matere."

Kočljiv položaj

V zelo kočljivem položaju sem, prijatelj. Rad bi se oženil iz ljubezni, pa ne vem, kako bi svojim upnikom to previdno sporočil.

Dobričina

— Zasnužil sem Marijo, pa me je odbila.
— Zato si ni treba beliti glave.
— Saj si je ne belim, toda Marija se mi smili.

Kompliment

Pavlica ni s Pavelčkom prav nič zadovoljna: "Drugi so vljudnejši z menoj, Pavle!"
"Kdo pa?"
"Janez".
"Kako to?"
"Še včeraj mi je rekel, da se mu zdim ko pravljica."

Pavle prikima: "Mož ima prav. Mislil je namreč na začetek pravljice: Bilo je nekoč..."

Prevoz in ribe

— Zakaj so morske ribe pri nas še vedno tako drage?
— Tega je kriv prevoz.
— Kaj se vozijo ribe v spalnih vagonih?

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Iz Evrope pridejo

31. decembra, Conte Biancomano
8. januarja, Campana
13. januarja, Gral. Artigas

V Evropo odrinejo

28. decembra, Oceania
5. januarja, Conte Biancomano
15. januarja, Campana.

Dekliška Greda

BOŽIČNI PRAZNIKI

Božični prazniki so nam vsekakor najlepši prazniki celega leta. Posebno doma smo jih komaj čakali, ker so nam vedno prinašali toliko veselja in sreče. Zdi se mi, da šele sedaj znam prav pojmovati lepoto in veličino Božične noči. Ko se je razlegalo mило zvonjenje z doline v hrib, ko nam je tudi narava nudila prelesten pogled, ko je mirno počivala odeta z sneženim plaščem. In sedaj ko mi spet hitijo misli tja, ko se mi oživljajo spomini na tiste zlate čase, ko sem še kot brezskrben otrok sanjalarila in se mi je življenje tako sladko smejalo naproti, ko še nisem poznala trpljenja, prevar, razočaranj, ki človeka spremlja skoro pri vsakem koraku.

Pa tudi bridki spomini me spremljajo na mojo trpinčeno domovino, katero tuje zatirajo čedalje bolj, tako, da bedni in preganjani komaj čakajo odrešitve.

Koliko ljudi, bo z sreem in dušo hitelo tja,

iskajoč svoje drage, njihovo ljubezen, njihovega toplega pogleda, ki bi nas ogrel in okrep-



čal, da bi vsaj za hip pozabili, da smo razmetani po vsem svetu, kjer si služimo trd kruh, ki

je marsikomun grenak tudi tako kakor bi bil s solzami namočen.

Tudi oni, ki so ostali doma bodejo iskali svoje drage. Misli jim bodo hodile v neznane tuje kraje in marsikomun tudi na otoke in ječe, k njim, ki so se zaman žrtvovali. In spet tja v

Afriko, kjer počiva drago bitje, ki je padlo, ko se je borilo za tujea, da se polastijo tuje zem-

FAVSTA

ROMAN

(6)

Prav tedaj pa je zabobnel po veži odmev trkača, ki je udarjal ob hišna vrata. Gilberta je okamenela od začudenja. Claude se je zdrznil, iztegnil vrat in prepadeno izbulil oči...

"Kaj bi utegnilo biti?" je prestrašeno zamrmrala starka.

"Ze osem let ni nihče trkal na moje duri!" je zastokal Claude. "Kaj more biti drugega kakor nesreča!..."

Trkanje se je oglasilo iznova, Mojster Claude je mignil Gilberti, naj odpre. Starka je stopila v vežo, začulo se je škripanje ključavnice in zapahov... Nato se je pojavil med vrati človek v črnem plašču, s črno oglavnico na obrazu...

Claude je vstal.

"Kdo ste?" je vprašal osorno. "Kaj hočete od mene?..."

Neznanec je počasi stopil bliže. Krčevit trepet ga je stresal od glave do nog.

"Mojster", je izpregovoril z zamolklim, hripavim glasom, "prišel sem te klicat po tvojem poslu..."

Claude je vzdrgetal. Obupen nasmeh mu je skrivlil prebledelo ustnice.

"Ko sem še opravljal svoj posel", je odgovoril, "sta mi ukazovala samo vrhovni sodnik in veliki profos. Vi niste ne ta ne oni... drugače bi vedeji, da je že osem let, odkar sem se odrekel službe... Idite v miru, kdorkoli ste, ki skrivate svoj obraz pred bivšim pariškim krvnikom!..."

Neznanec se ni ganil. Še tiše in še bolj hripavo je odvrnil:

"Zame in zanjo, ki me je poslala, se nisi odrekel službe. Za naju dva si še vedno krvnik... Pogled!"

Tako govoreč je iztegnil desnico izpod plašča. Na srednjem roke je imel širok prstan z velikim železnim gumbom, v katerem so bila vrezana skrivnostna znamenja. Ko je Claude uzrl te znake, je omahnil. Nato se je priklonil malone do tal!...

"Ali slušaš?" je vprašal tujec.

"Slušam, Svetlost!..."

"Dobro. Pridi v hišo na koncu otoka, za cerkvijo Naše Gospe. Izvršitev sodbe bo ob desetih... Pridesh li?"

"Pridem, Svetlost!" je zahropel Claude. "A povejte tistim, ki so vas poslali, da sem truden... da breme teh dejanj preveč strašno pritiska na mojo vest... Povejte jim, da nočem več moriti... da

rajši sam umrem... in da se jutri raztrgam pogodbo, ki me veže."

Vzravnaval se je v svoji polni višini ter dodal:

"Nocojšnja usmrtitev bo poslednja... Drugič se name ne zanašajte več!..."

"Bodi po tvojem", je rekel neznanec. "In zdaj, Claude, ne govori s teboj več poslanec vladarice; zdaj glej obraz, ki si mi očital, da ga skrivam..."

Tako govoreč je vngej oglavnico nazaj... Ko je Claude zagledal njegovo blede, pošastno obličje, je odskočil.

"Škof!..." je zamrmral. "Knez Farnese... Oče njen..."

"Oče otroka, ki si ga ukral", je zarohnel Farnese. "Da, jaz sem. Jaz, ki sem te preklel. Jaz, ki te preklinjam še danes ta dan, ker se nisi usmilil moje nesreče... Oh ne, ne preklinjam te... Brezumno upanje še ni ugasnilo v meni. Tudi zato sem prišel... Prišel sem, da te prosim s povzdignjenimi rokami: povej resnico. Bodi človek vsaj enkrat v svojem življenju."

Claude je pomolčal, kakor da okleva... nato je zmajal z glavo. Farnese je trepetaje čakal njegove besede.

"Resnico!" je naposled izpregovoril krvnik. "Povedal sem jo pred petnajstimi leti... takrat, ko ste prvič prišli... Umrla je tretji dan po tem, ko sem jo pobral na morišču!..."

Kardinal Farnese je molče vzdignil roke proti nebu, kakor bi ga klical za pričo svojega obupa. Nato je turobno zaječal, potegnil si oglavnico na obraz in krenil proti izhodu.

Claude si je naglo ogrnil plašč, planil za škofom in ga došel baš v trenutku, ko je stopil na ulico.

"Kaj hočeš?" se je zdrznil Farnese.

"Niste mi povedali, koga mi je usmrtiti!..."

"Tega sam ne vem!" je odvrnil škof z mrkim, ledenim glasom.

"Ali bo moški... ali ženska?..."

"Ženska je! Mlado dekle!..."

Claude se je stresel od tesnobe... Umoriti bomo moral nežno, šibko bitje!...

"Nesrečnica!" je zamrmral.

Tisti mah se je oglasila ura pri Naši Gospe in je poslala preko spečega mesta deset turobnih bronastih udarcev... Ko je utihnila, se je začel kardinalov glas:

"Ura usmrtitve!..."

To rekel se je zavil v svoj črni plašč in je s sklonjeno glavo in dregočičimi rameni počasi odšel proti Novemu mostu. Krvnik pa si je obrisal znoj, ki mu

jue curiljal po čelu, in je odhitel proti Naši Gospe, s grozo mrmraje sam pri sebi:

"Poslednji umor!... Poslednja žrtev!..."

V.

Hiša v starem mestu.

Simono so zagreblili na pokopališču Nedolžnih, kamor je bila z Grévskega trga najkrajša pot. Ko je bil grob zasut, je Belgoder zgrabil Violetto za roko in jo vlekel s seboj. Deklica mu je sledila brez odpora. Bila je žalostna do smrti. Njena roka je ležala v ciganovi kakor leđ. Vse okoli njiu je bila črna noč. Mesto se je širilo nalik strahotni puščavi. Sledila je svojemu spremljevalcu, ne da bi se zavedala, kod jo vodi in kam... In vendar, sredi teme, ki je polnila njeno bedno srce, je mило sijala tolažilna luč in notranji glas ji je šepetal, da ni sama na svetu...

Mislila je na mladega pjemiča, ki ji davi tako nežno gledal v oči in ji je govoril s tako dobrim, božajočim glasom... Ali se še vrne k njej? Ubožica mu niti ni vedela imena... Ta njegova slika se ji je globoko vtisnila v srce; še zdaj ga je videla, kako je stopil v telego z rokami polnimi cvetja...

Oh da, mora se vrniti: obljubil je, da pride... Jutri zjutraj ga bo videla spet!... V njenem spominu so se oglašale besede uboge Simeone:

"Ta mladi mož bo tvoj rešitelj... Zdi se mi, da mu vidim v dušo... Ljubi te iz čistega srca!..."

Da bi jo ljubil!... Prekrasne sanje!...

A tedaj je opazila, da Belgoder ne koraka nazaj na Grévski trg, niti ne v Tkajsko ulico, kjer je bila "Gostilna pri dobri nadi".

"Kam me vodi?" je zajecjajala in groza ji je iznova zalila srce.

Namesto odgovora je cigan še krepkeje stisnil Violetino roko in stopil še hitreje. Prekoračila sta reko in zavila na levo, v črne vijugaste ulice Starega mesta...

Na skrajnem iztočnem jeziku za nadškofijskim dvorcem in cerkvijo Naše Gospe sta stali dve zgradbi kakor dve sestri, držeči druga drugo za roko; toda kolikšna je bila razlika med njima! Med tem, ko je bila prva majhna in prikupljiva, je bila druga velika, odurna pošast...

Prva, zala in prijazna hišica z lepimi šarenimi okni, je imela nad vrati izvesek, na izvesku čudni napis:

GOSTILNA PRI ČELEZNI STISKALNICI
Lastnici Rouseotte in Páquette

Ije. Težke čase preživlja naš narod, pod črno druhaljo, vendar upa, da pride, kot pravi pregovor, po dežju sonce sije, zavedajoč se, da bo potrpljenju in krivici pravica in svoboda zasiljala tlačanemu ljudstvu.

In spet se bo zbrala vsa razkropljana družina v domači hiši, spet se bo razlegala vesela pesem po naši zemlji, spet bomo pričakovali Božič s tistim srečnim hrepenenjem v srcu, si postavili jaslice, drobili lešnike in orehe in se igrali. Toda zato se moramo potruditi in delati, da to, kar nam po vsej pravei gre, tudi dosežemo.

C. S.

Reklamna cena

.J.A.M.E.

Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico

§ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2780 - U. T. 59-0504

(Na pol kvadre)

Buenos Aires

To je pa še le prva stran žaloigre tega češkega, velikana. Druga stran sledi. Vzlic sijajnim dohodkom, Stach spričo svoje razsipnosti pri smrti ni zapustil več kot par sto pesov v gotovini. Ženi kot udovi po državnem uradniku, bi bila pritikalna skromna pokojnina, dasi ni imel več kot 10 let državne službe. Tapokojnina je bila, vdovina smrt. Avstrija je bila v marsičem naša tlačiteljica, je bila pa v državnem upravnem oziru kaj vzorna država. Danes je državni uslužbenec umrl, prihodnji mesec je že imela udovo pokojnino po njem. To je šlo v Avstriji vse avtomatično. Ne tako v Argentini. Tukaj imajo glede pokojnine starokopitno zakonodajo, da mora vsak pokojninski slučaj pretresati in odobriti parlament, ki navadno zaseda samo od začetka maja pa do konca septembra. To se je dogodilo tudi Stachovi vdovi, da se je morala pripraviti na dolgo čakanje. Pohištvo, knjižnico, vse je šlo za bogatelo v denar. Revica si je morala poiskati skromno stanovanje v Villa Devoto. Ko nas je neko nedeljo prišla obiskati, ji je moja žena

predlagala naj vendar pride k nam. Damo ji sobico in še kaj ter se bo igrala z otroci, ter tako prebila dobo dokler se ne reši njena zadeva. Ali odklonila je, bila je preponosna, da bi sprejela miloščino. Bilo je poldrugo leto po moževi smrti, ko sem zaznal njen tragičen konec. S svojim psomljubljencom "krava" imenovanim se je zaprla v kuhinjo ter pustila izhlapeti pline oglja. Drugo jutro so našli mrtvo njo in njenega zvestega psa. Tri dni po njeni smrti sem vzel v roko "La Nacion". Čital sem, da je parlament začel obravnavati vdovino penzijo. Med drugim besedilom sem čital: "se acuerda pensión, agradable de 300 pesos mensuales a Doña Rosalia, Vda. de Stach". Usoda! Nadaljevanje.

SAMO \$ 19.--

stane elegantna obleka iz najboljšega angleškega sukna, Casimir.

KROJAČNICA RECORD

Corrientes 2084. — U. T. 47 - 4927

Druga hiša je bila zelo velika in stara; zdelo se je, da se ruši od starosti in zanemarjenosti. S svojimi železnimi vrati in težkim bronastim trkalom je nalikovala trdnjavi, polni strašnih skrivnosti...

Ne da bi izpustil Violetino roko, je Belgoder najprej zaustavil korak pred gostilno; nato je zmajal z glavo ter krenil naravnost na drugo stran.

"Kje sva?" je zajecjela Violeta in prepadeno pogledala okoli sebe.

Belgoder ni odgovoril. Prijel je za bronasto ključnico in zaropotal.

Železna vrata so se tiho odprla. Violeta se je hotela vreči nazaj, toda ciganove roke so jo držale kakor klešče. Še trenutek in stala je v prostorni, tlakovani veži z visokimi, golimi stenami; pri blede luči, ki je razsvetljevala ta kraj, je zagledala dva moža s krinko na obrazu in z golim bodalom za pasom.

"Evo deklina, ki mi je bilo rečeno, naj jo privedem semkaj", je izpregovoril Belgoder. "Ali sem prišel prav?"

"Prav", je rekel eden izmed stražarjev.

Obenem je vrgel Violeti črno vrečo na glavo in jo je zadržal okoli vratu. Uboga deklica je od groze odrevenela; preden je utegnila krikniti je začutila, da jo je nekdo vzdignil od tal in jo nese kdo ve kam!... Drugi stražar je med tem podal Belgoderu polno možnjo:

"Tu je sto zlatnikov, ki si jih zahteval..."

"Ne jaz", je zagodrnjal cigan. "Gospod vojvoda mi je sam od sebe obljubil deset možnjaj po deset zlatnikov..."

"Gospod vojvoda?" se je začudil stražar. "Menda si hotel reči: knez?..."

"Pa naj bo knez, meni je vse eno. Gjavno je, da je stvar opravljena."

"Modra beseda! Vzemi svoj denar in glej, da izgineš! Ne zini besedice in ne prikaži se nikoli več, ako nočeš biti živ odrt na meh... Poberi se!"

Cigan se je hudobno zarežal, priklonil se do tal in zadenski izgini v temo.

Tedaj je odbilo pri Naši Gospe deset. Belgoder se je bil komaj utrlil, ko je prispel do skrivnostne hiše mojstra Claude. Tudi on je potrkal in tudi njemu so se brez glasu odprla železna vrata... Za žrtvijo — krvnik!...

Mojster Claude se ni prav nič začudil notranjosti te hiše. Očividno jo je zdavnaj poznal... In vendar je bila pojna stvar, ki so morale navdati človeka s strmenjem!

Kakor hitro si prehodil vežo, se je odurna in zavvrsto širnih soban, opremljenih z nezaslišanim nemarjena zgradba izpremenila v pravilni dvorec, bogastvom. Na koncu te vrste je bila ogromna dvorana, kjer se je dvigal pod zlatim nebom zlat prestol, pravo čudo rezbarske in kiparske umetnosti. Dvanajst svetilnikov od suhega zlata, ki so nosili vsak po dvanajst sveč od rožnatega voska, marmorni kipi, stebri od jaspisa, ogromne žare od rdečega porfirja, polne redkih cvetlic, arabske preproge, šestdeset naslanjačev z visokimi hrbtji, okrašenih z rezljano tlaro in s črko F. pod katero sta se križala dva ključa, znamenje papeške oblasti — vse to je dajalo dvorani razkošno, obenem pa brezprimerno svečano in skrivnostno lice. Na vsaki strani prestola je molče stražilo po dvanajst oborožencev v jeklenih oklepkih, s helebardami v pesteh...

Med vsemi temi čudesi je krvnik brez strmenja stopal za svojim vodnikom. Prehodila sta vse dvorane in dospela v sobo, ki je morala biti tik ob Sekvani, baš nasproti rmkih železnih vrat. Zato je bila tudi podobna veži: gola, mrzla in vjažna; brez kaknega pohištva ob grozeči sivini kamenih zidov. Edino, kar si videl ob stenah, so bili vzdani železni obroči z verigami; človeku se je zdelo, da je iz kraljestva čarobnih vil mahoma stopil v zlovesče predvorje morišča!...

Tu je stajala žena v črni obleki, zavita v črno čipkasto kopreno, ki ji je pokrivala obraz. Njenih črt ni bilo moč razločiti; toda na roki se ji je svetil prstan, enak prstanu kneza Farneskega, le s to razliko, da je bil kardinalov prstan železen, ta pa iz čistega zlata in da so bila tajinstvena znamenja na njem sestavljena iz briljantov, ki so se svetlikali v poltemi.

Zastrta žena je bila tista, ki smo jo videli na Grévskem trgu; tista, ki jo je knez Farneski imenoval Svetlost... Bila je Favsta!

Oči mojstra Claude so se na prvi mah uprle v prstan, kakor da jih je pritegnila tajna moč. Vztrepetal je, pal na koljena in zamrmral:

"Vladarica!..."

Drhteč od groze in čiščenja je sklonil čelo prav do kamenih plošč... Favsta pa je izpregovorila z ledenim, čudno svečanim glasom:

"Krvnik! Mi, velika svečenica reda, kateremu si prisegel pokorščino, smo obsodili na smrt človeka bitja, čigar življenje napotuje visokim načrtom, ki se poverjeni Naši skrbi... Ti, krvnik, si sprejel izvrševanje tajnih sob, za katere odgovarjamo samo

pravičnosti božji... Stopi tedaj v sobo za usmrtitve, kjer te pričakuje obsojenka, in opravi svoje delo..."

Claude je vzdignil glavo in iztegnil roke proti Favsti.

"Govoriti želiš z Nami?... Dovoljujemo ti!" je rekla Favsta. "Govori!"

"Vladarica", je dejal Claude, tresoč se kakor šiba, "izvolite milostno sprejeti prošnjo, ki jo po nižno položim k nogam Vašega Veličanstva..."

"Govori, krvnik! Naša naloga na tej zemlji ni samo, da kaznujemo, ampak tudi, da tolažimo..."

"Oh da, tolažbe vas prosim, vladarica!... Moje oči ne poznajo več spanja, moje noči so polne strahov. Še veter, ki veje mimo mene, mi nosi na uho kletve žrtev, ki sem jih pomoril... Zaman si kličem, da sem bil zgolj orodje človeške pravičnosti; zaman prosim Vsemogočnega, da bi poslal mojemu srcu mir! Misel na smrt me navdaja z nezrekljivo grozo... drugače bi se bil kdaj že ubil... Bojim se, vladarica! Bojim se umreti brez velike odveze, ki mi jo je obljubil vaš poslanec!... V teh dveh letih, kar sem vam prisegel pokorščino, sem moral trikrat opraviti svoj strašni posel; Sekvana molči o treh truplih, ki sem jih vrgel vanjo... toda vest ne molči..."

Obupen jok je zahropel v njegovem grlu. Kakor iz uma je bil s širokim čelom ob tlak.

"Veš ko sto svečnikov sem prosil usmiljenja, toda nobeden ni hotel napraviti nad menoj odrešilnega znamenja, ki bi mi vrnilo mir... Odklonil sem zlato, ki mi ga je ponujal vaš poslanec... toda ko je ponudil odvezo, sem pristal!... Trikrat sem poslušal... zdaj ne morem več! Grozote večnega pogubljenja se odpirajo pred menoj... Usmilite se, vladarica!..."

"Prav si storil, krvnik, da si mi odkril svojo dušo," je odgovorila Favsta s presunljivo milobo. "Mera tvojega trpljenja je polna. Pojdi jutri k Naši Gospe. Po maši opraviš veliko izpoved... ne pri navadnem svečeniku, ampak pri cerkvenem knezu, ki bo imel nalašč zaradi tebe vsa papeška pooblastila... Od njega dobiš odvezo, ki te stori človeka, kakršni so drugi ljudje, in dvigne tvojega duha iz trepetu pogubljenih v rajski pokoj milosti božje..."

Nato je dodala z zapovedujočim glasom, kažoč iztegnjeno roko na bližnja vrata:

"Pojdi, krvnik Utrni se to življenje!... Za to ceno boš jutri odvezan vseh svojih umorov in rešen vseh svojih strahov..."

(Nadaljevanje)

Z a n a s e m a l e

OB JASLICAH

Zunaj sneži. V kuhinji pri oknu stoji mali Tonček in gleda na vrt, ki je pokrit z debelo plastjo snega. Kako rad bi šel na prosto in naredil sneženega moža. Pa mamica mu danes ne dovoli. Mali Tonček pa le ne neha prositi in maledovati krog mamice, dokler mu ne dovoli malo ven, ampak moral se je dobro obleči in orokovičiti ter je moral obljubiti, da snega ne bo dotaknil z golimi rokami, ker se je skrbna mamica zelo bala za svojega edinca, da bi se ne prehladil.

Tonček gazi po snegu v visokih škornjih. Veselo se smeje in ves rdeč je v obraz.

Zunaj vrta ob ograji sloni mali deček, njegovih let, in gleda srečnega Tončka.

Ko ga Tonček ugleda, se mu približa ter ga začudeno vpraša:

"Kaj te nič ne zebe?"

"Nič!" je odgovoril deček tresoč se mraza. "Zakaj pa si nisi oblekel suknje in boljših čevljev?"

"Nimam!" je deček na kratko odgovoril in pogled mu je obvisel na suknji in škornjih tovariša.

"Nimaš? In tvoj tatek zakaj ti ne kupi?"

"Mamica pravi, da moj tatek ne zasluži toliko, da bi mi kupili škornje in toplo obleko za zimo. In mamica nikoli ne laže."

"Zakaj pa ne poprosiš božička, da bi ti kupil?"

"Božička?" začudeno pogleda deček. "Kje in kako naj bi ga poprosil?"

"Oh!" se Tonček skoro razejtí. "Še tega ne veš!" Mar ne znaš moliti?"

Ubogo deček ga nemo in vprašujoče gleda.

Tonček nadaljuje: "In tvoja mamica te nič ne uči moliti?"

"Moja mamica je bolna in ne sme govoriti ker jo takoj posili kašelj!"

Tonček se čudi. Kako neki je mogoče, da mamica ne sme govoriti ko pa njegova vedno lahko govori z njim.

"Pa kruha, kdo tu daje?" skrbi Tončka dalje.

"Kruha! Saj pri nas nimamo kruha."

Tonček skoro ne more razumeti. "Pa kolač in potico tudi še nisi nikoli jedel?" vprašuje dalje.

Deček odmaje z glavo.

"Pa si torej lačen? Hočeš mojo potico!"

"Bi!" je dejal deček.

Tonček ponudi kos sladke potice vbogemu dečku ki se mu je smilil do srca.

"Kako pa se imenuješ?"

"Peter."

"Peter!"

"Pa kaj ne boš jedel ptice?"

"Mamici jo ponesem, ker je bolna!"

"Čuj Peter!" se spet oglasi Tonček. "Nocoj je sveti večer. Poprosi novorojenega deteta, ki leži v jasliah, da ti pomaga.

"Pri nas nimamo jaslí!", reče žalostno Peter.

"Veš kaj Peterček!" pravi Tonček ves ginen. "Pridi k nam, bova skupno gledala jaslíce! Molila bova, da tudi ti dobiš, suknjo, škornje in drugih reči in da Bog pošlje zdravja tvoji mamici.

Ko je Tonček privedel revnega dečka v bo-

gato hišo svojih staršev, se je Tončkova mamica začudila, kje je dobil tega prezeblega fantička.

Tonček pove celo zgodbo, ter še dostavi, da bosta skupno molila, da bi Jezušček tudi Peterčku kaj prinesel kot je vedno njemu.

Mamica je naskrivaj obrisala solzo, ter jima je velela naj kar molita, da bosta gotova uslišana. Tudi potico ki jo je dobil od Tončka da naj Peterček kar poje ker bo za njegovo mamico drugo pripravila.

Peterček je bil neizmerno vesel in Tonček se ni nič manj veselil.

Ko se je Peterček poslavljaj, mu je naročila Tončkova mamica, naj pride jutri pogledat, ker bo gotovo dobil zakar sta z Tončkom pred jasliahami prosila. Za nocoj pa mu je izročila velik zavoj ki naj ga ponese svoji bolni mamici.

Peterček je kar žarel sreče. To je bil v njegovem mladem življenju najlepši dan.

Drugi dan je res prišel Peterček k svojemu prijatelju Tončku ki ga je že nestrpnost čakal. Božiček je namreč prinesel čez noč velik zavoj, na njem pa je bilo zapisano, da ga morata skupno odvití z Peterčkom in ga bratsko porazdeliti, kot sta tudi skupno molila in prosila pred jasliahami.

"Glej, glej!" Oči so se jima iskrile. Toliko nista pričakovala. Oba sta dobila enako obleko, oba enake igračke, oba enak kolač, oba enake čevlje. In še toliko drugih reči! Vse je bilo tako porazdeljeno, da je prišlo na oba enako.

Peterček se je vrnil k svoji bolni mamici ves nov. V naročju pa je nosil velik zavoj za njo. In Tonček ga je spremljal ker mu je mamica tako naročila.

Mirko Kunčič:

Bela cesta

Kam pa vodi bela cesta?
Bela cesta vodi v svet.
Tam je morje, je širina
hrepenenje mladih let.

Mnogo jih je že zvabila,
kakor večča iz noči,
jim o tujini kri izpila.
Zemlja kliče — in jih ni.

V Argentini, na Vestfalskem
in v Holandiji — povsod
posejani so grobovi.
V njih je pokopan naš rod.

List za listom pada, pada.
Bela cesta se smehlja...
Že za nas so izgubljeni
kakor kamen sred morja.

Kam pa vodi bela cesta?
Bela cesta vodi v svet.
Včasih se po njej brez sreče
vrača kdo — domov umret.

Ubogo Peterčkovo mamico so oblile solze sreče in veselja, ko je videla, kako je čista Tončkova duša pripomogla, da je nje Peterček toplo oblečen in da ne trpijo pomanjkanja čez praznike.

"O-Bog, ki si vsega mogočen!" je tiho molila. "Daj da bosta ta dva nedolžna dečka tudi ko dorasteta, tako poštena in dobrega srea. Kako lepo bi bilo, če bi vsi Tvoji sinovi rasli v ljubezni do bližnjega."

Brinda.

TE DNI IZIDE PRVI SLOVENSKI IZSELJENSKI

KOLENDAR

v Južni Ameriki za leto 1937

Obsegal bo 160 strani z vsemi potrebnimi naveti, kako se napravi vpoklic itd., itd., ter bo vseboval tudi članke o gospodarstvu in zdravju ter druge leposlovne črtice raznih sotrudnikov. Obenem pa bo Kalendar bogato ilustriran s slikami od tu in iz domovine.

Narečite ga lahko naravnost na uredništvu Slov. tednika kakor tudi pri vseh naših zastopnikih.

CENA \$ 1.50; po pošti 30 cent. več.

PRIMORSKE VESTI

DVE POSEBNI ODREDBI GLEDE NOVEGA PRISILNEGA POSOJILA

Kakor znano, je rimska vlada pričetkom oktobra sklenila najeti novo notranje posojilo, ki bo prisilno za vse lastnike nepremičnin. Oproščene so te obveznosti le nekatere ustanove, kakor fašistična stranka in njej podrejene organizacije, vse cerkvene ustanove, nekaj nacionalnih družb in končno od države podpirane gradbene zadruga ter oni poedinci, katerih nepremičnine po svoji vrednosti ne presegajo 10.000 lir. Posojilno bo znašalo 5 odstotkov vrednosti sleherne nepremičnine, stavbe ali zemljišča, ki jo bodo ocenili na osnovi zemljarine, odnosno zgradarine. Ker bo morala prispevati svoj delež k temu posojilu tudi pretežna večina malih kmečkih posestnikov po Julijski krajini, ki imajo večinoma posestva, katerih vrednost baš presegajo omenjeni minimum 10.000 lir, naj na tem mestu opozorimo predvsem na dve posebni določili. Vsi posestniki novih hiš, ki so (za 25 let) oproščeni zgradarine, kakor tudi oni, ki si pravkar gradijo kakšno novo stavbo, so dolžni prijaviti davčnim oblastvom vse v to svrhu potrebne podatke o njih odnosno o vrednosti, ki so jo imele stavbe v gradnji 5. oktobra t. l. (ko je bil uveljavljen dekret o posojilu). Deloma bodo oproščeni prisilnega posojila vsi posestniki, katerih zemljišča ali stavba so obremenjene s kakšnim hipoteknim posojilom. Tudi ti so dolžni prijaviti davčnim oblastem vse podatke o svojih hipoteknih dolgovih.

Prijave se morajo v obeh primerih izvršiti po desedanjih odredbah najkasneje do 5. decembra t. l., drugače zapadejo posestniki novih hiš kazenskim sankcijam, dolžnikom pa se pri odmeri posojila, ki se bo pobiralo kakor kakšen nov davek, hipotekni dolgovi ne bodo odšteli. Pri davčnih oblasteh se dobe za oba primera, ki smo ju tu navedli, posebni prijavni formularji, ki jih je treba izpolniti in do 5. decembra spet oddati pristojnim oblastem. Dokumenti o dejanskem obstoju kakšne hipoteke pa se bodo morali predložiti davčnim uradom do 5. februarja 1937.

Zaradi boljše orientacije in podrobnejših navodil so strokovne organizacije organizirale posebno informacijsko službo. Taki informacijski uradi poslujejo v Boveu, Tolminu, Idriju, Ajdovščini, Komnu, Krminu, Kanalu ter za enkrat tudi v Trzinu in Sežani.

DROBNE NOVICE

Goriški nadškof je odredil da se morajo v bodoče v vseh podeželskih cerkvah, kjer se še rabi slovenščina, oklicati oznaniti v italijanščini, če bi to zahtevale prizadete stranke.

V Gorici bodo te dni razdelili nagrade kmečkim posestnikom, ki so sodelovali pri kmetijskih nagradnih akcijah, ki so imele namen pospešiti poedine panoge poljedelstva. Iz podatkov, ki so jih objavili listi izhaja, da so glavne nagrade na Goriškem pripadle večinoma italijanskim veleposestnikom. Vendar je bila pretežna večina ostalih nagrad dodeljena domačim posestnikom. Nagrade je prejelo v goriški pokrajini 24 Italijanov in 274 Slovencev.

Na meji pri Cerknem so te dni prijeli 27letnega Andreja Broveca iz Bukovega, ki je baje nemaraval zbežati čez mejo. Prepeljali so ga v goriške policijske zapore.

V Labinjsčini je zaradi povečanja tamkajšnjih premogovnikov v zadnjem času zrasla nova vas, ki so jo imenovali po Raši. Listi so o njej mnogo poročali in pri tem naglašali socialne zasluge vlade za delavstvo, ki je večinoma izšlo iz vrst istrskega kmečkega prebivalstva. Sedaj so pričeli v tej vasi napeljavati tudi vodo in električni tok, regulirati cestno omrežje in graditi kanale. Stroške za vsa ta dela je morala prevzeti labinjska občina, ki ji ta vas pripada. V to svrhu je najela 1,383.000 lir posojila. Posojilo pomeni vsekakor veliko breme za labinjske davkoplačevalce.

Dve aretaciji na meji. Na meji blizu Novakov na Cerkljanskem sta bila te dni aretirana jugoslovenska državljana 27letni Josip Čerin iz Leskovice in 22letna Ana Oblakova iz Sorice. Prišla sta čez mejo brez obmejne izkaznice.

Iz Trsta je v neeljo in pondeljek popoldne odpotovalo nadaljnjih 2000 delavcev kolonistov iz Gornje Italije v Neapelj, odkoder jih bodo poslali dalje z ladjo v Vzhodno Afriko.

Na goriški gimnaziji so v needeljo odkrili spomenik italijanskemu kralju - imperatorju. Svečanosti, ki so jo fašisti organizirali v velikem obsegu, je prisostvovali tudi Aostski vojvoda.

KRATENJE "IMPERIALISTIČNIH FUNKCIJ" TRSTU

Koncem maja tega leta je Mussolini odredil novo ureditev pomorske plovbe, po kateri je Trst izgubil vse zveze z obema Amerikama ter zlasti vse zveze z vzhodnim delom Sredozemskega morja in mu je bila poverjena častna naloga, da vzdržuje zveze z novim imperijem, namreč zveze z azijskim in afriškim ozemljem onstran Sueškega prekopa. Dasi je Trst s tem izgubil najvitalnejše zveze, se je udal, dasi s silno težkim srcem, in je skušal napraviti, kakor pravi nemški pregovor, iz nujnosti čednost. Pozabljeni so bili že spori z raznimi italijanskimi listi iz Benetk in Napolja, ki so odrekli Trstu celo ta zadnji ostanek nekdanje cvetoče plovbe.

Sedaj pa je časnikarski spor zopet izbruhnil na dan. Napolj zahteva zase vse tako zvane imperialne funkcije, ki so bile poverjene Trstu in si je takrat izbral za trebilo svojih zahtev "Corriere della Sera". Na zahtevo Napolja je preteklo soboto, 21. t. m. oštro odgovoril tržaški "Piccolo" z uvodnikom, ki nosi naslov "E Trieste?". V tem članku se tržaško glasilo izrečno vprašuje: "Če se tradicionalne zveze tržaške mornarice prenesejo v Benetke in nove "imperialne" funkcije v Napolj, katere zveze ostanejo tedaj Trstu?"

Dr. J. HAHN

NOTRANJEBOLEZNI — PREZGODNJE ALI ZAKASNELO PERILO
JAJČNIK — MATERNICA — BELI TOK — ŽELODEC — DROBOVJE —
OBISTI — SLABA KRI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI.

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 —

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

SPREJEMA OD 3—8 ZVEČER — PLAČEVANJE TEDENSKO ALI
MESEČNO.

Fotografija "LA MODERNA"



Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak

dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,
lepo sliko v barvah

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275 in 1407 DOCK SUD

CASA "CASTRO"

ČEVLJARNICA — KNJIGARNA

Šolske in pisarniške potrebščine

Prodaja modnih čevljev po nizki ceni za
moške in ženske

TRELLES 2668 — Paternal

Takrat pa ne gre več samo za boj med časniki, temveč že za pravi boj v gospodarskem življenju.

Trst je namreč obljubo "imperialnih funkcij" smatral za resno in je šel temu primerno na delo. V zadnjih mesecih so preuredili veliki silos na trgu della Libertà poleg glavnega kolodvora, v zbirališče za koloniste, ki naj bi se kar v masah selili s krampom in puško v Abesinijo. Zbirališče so organizirali do podrobnosti. V preurejenem silosu imajo abesinski kolonisti spalnice, jedilnice, zabavišča in celo posebne sanitetne in higijenske oddelke. Izseljenici so organizirani po vojaško. Dobijo posebne kolonijalne uniforme in tvorijo večje in manjše oddelke ki se morajo podvreči strogi vojaški disciplini.

Te dni so se zbrale v Trstu že prve večje skupine, in sicer iz Julijske Krajine in iz Benečije. Iz Istre jih je prišlo kakih 500, največ iz pokrajine Rovigo, namreč okoli 1000. Tako se je zbralo v Trstu kakih 4000 abesinskih kolonistov, ki so se pripravljali na odhod.

Toda prišlo je presenečenje. Zbrane koloniste so po ukazu od zgoraj spravili z vlaki v Napolj, kjer se bodo šele vkrcali na parnike. Vse priprave za "imperialne funkcije" Trsta so zaman, že v zadnjem trenutku mu je kratil te pravice Napolj. Radi tega je razburjenje med tržaškimi trgovskim krogi, posebno pa pri parnoplovnih društvih veliko in vsi gledajo zaskrbljeni bodočnosti nasproti.

ARETACIJE ŽUPEUPRAVITELJA BIDOVCA

Trst, novembra 1936. — V ponedeljek 16 t.m. so aretirali v Dolini pri Trstu tamošnjega župeupravitelja Ivana Bidovca, brata na Bazovici ustreljenega Ferda Bidovca. Bidovca so prepeljali v Trst, kjer je v zaporih v ulici Coroneo. Govori se, da ga bodo konfinirali.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ZIVCNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GELO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

"DOPOLAVORO" V JULIJSKI KRAJINI

Fašistovske "dopolavorovske" organizacije, ki naj bi po svojih kulturno-političnih, gospodarsko-propagandnih, sportnih in poleg socialnih še v mnogih drugih smotrih nadomestile nekdanja svobodna društva, so dobile za svoje delovanje med kmečkim prebivalstvom na deželi pred dvema leti novo osnovo. Podeželska društva naj bi zajezila odseljevanje ljudstva v mesta, dvignila kulturni standard kmečkega prebivalstva z raznimi materialnimi ugodnostmi, knjižnicami, v katere spada po mnenju "Piccola della sera", ki je o tej organizaciji pred dnevi objavil daljši članek, predvsem stara ljudska literatura, a la "Bertoldo", "Guerrir Meschino", "I Aeali di Francia" itd. z radijem, strokovnimi kmetijskimi prireditvami, s sportom in celo — kakor to omenjeni list posebej beleži — s plesnimi zabavami, za katere pred leti naravnost ni bilo mogoče dobiti potrebnih dovoljenj, in s kozarcem vina, za katerega "dopolavorovske" točilnice, ki so dejansko glavno zbirališče pretežne večine "dopolavoroveev", ne plačujejo nikake trošarine.

Oblasti in prvaki fašistovske stranke si stvarno mnogo prizadevajo, da bi se ta režimska kulturna organizacija v Julijski Krajini razširila prav do zadnje gorske vasi. V teh krajih ima "dopolavoro" kakor vse druge fašistične ustanove in organizacije še svoje posebne asimilacijske naloge. Že omenjeni list si je o tem ustvaril svojo posebno tezo. Tako loči prebivalstvo dežel enostavno po starosti v tri kategorije, v ljudi, ki so se rodili v 19. stoletju in ki jih spričo njihove predvojne duševnosti ter zaradi tega, ker so se aktivno vmešavali v nekdanje politične borbe, ne gre sedaj preobračati, v predvojno in vojno generacijo, ki je že služila v italijanski vojski, in najmlajšo "fašistovsko" generacijo, ki se vzgaja v čisto italijanskem in fašistovskem duhu v dečjih zavetiščih družbe "Italia Redenta" od 3. do 6., v fašistovski osnovni šoli nato do 14., v strokovnih večernih tečajih do 18., v predvojaških te-

čajih do 21. leta starosti ter končno še leto ali dve v vojaški službi, tako da je njena narodnostna preobrazna naravnost neizbežna. "Dopolavorovske" organizacije naj bi sedaj ora le leidno predvsem med onimi, ki spadajo v srednjo kategorijo. Sicer je že teoretično težko zagovarjati tako tezo, ker se morajo pri razvoju vsakega naroda upoštevati vsi notranji faktorji, ki se od generacije do generacije kljub še tako silnim zunanjim vplivom ne morejo na mah spremeniti ali celo izločiti, vendar pa je od teorije do prakse v tej stvari še velik korak.

V ostalem kažejo podatki, ki jih je list sam objavil, da bo treba še izredno mnogo dela, če naj se "dopolavorovske" organizacije stvarno razširijo do zadnje hribovske vasi. V Julijski krajini je bilo, če štejemo sem le tržaško, goriško, reško in istrsko pokrajino ter se ne oziramo na majhno zadarsko področje in del videmske pokrajine, doslej ustanovljenih 350 "dopolavorovskih" društev s skupno 86.000 člani. Na tako zvane kmečke "dopolavorovske" organizacije odpade od tega števila skupno 40.000 ljudi. Povprečno pride na vsakih 15 prebivalcev na deželi (okrog 600.000 ljudi) po en član te organizacije, v mestih (okrog 400.000 prebivalcev) pa po en član "dopolavora" že na vsakih 9 prebivalcev. Diferenca postane sorazmerno še večja, če se upošteva, da je "dopolavoro" na vasi edino privilegirano zabavišče v širšem pomenu besede, da je v njem združeno vse od gostilne do kinematografa, medtem ko imajo po posebne kulturne, sportne in druge organizacije. Treba bo pač dejansko še mnogo dela, če se hoče doseči tudi pri tej organizaciji taka relativna totalitarnost, kakor jo je bilo spričo povsem drugim okolščin mogoče doseči pri deci, odnosno pri njeni organizaciji.

Ali si že pridobil novega naročnika za Slovenski tednik?

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO

NUDI SVOJIM ČLANOM:

Čitanje knjig najboljših domačih in tujih pisateljev.
Čitanje časopisov in revij iz domovine in Severne Amerike.
Priložnost za pevsko ali dramsko izobrazbo.
Znižanje vstopnine na priditve in prosto na domačo zabavo.

Brezplačno kroglišče.

Kulturni cilj: Širjenje in izboljšanje glasila in drugih izobraževalnih pripomočkov.

Gospodarski cilj: Ustanovitev lastnega doma, itd.

V tvojo korist je, da postaneš član tudi ti.

Društveni prostori:

GRAL. CESAR DIAZ 1657 — BUENOS AIRES

Iz Jugoslavije

Žalostni pojavi in njih vzroki

"Slovenec" je te dni prinesel uvodnik, ki zaskrbljeno ugotavlja, kako se v zadnjem času pri nas množijo proti cerkvi in celo proti veri naperjena dejanja. Komaj dobro leto je poteklo, pravi, od kar je slovensko ljudstvo povsod po deželi postavljalo evharistične križe, a danes ti križi, znamenja vere našega naroda, padajo. Toliko in na tako različnih krajih so jih že podrli, da se more z gotovostjo reči, da je na delu sovražna sila. Prvi evharistični križi so padli v Beli Krajini, zadnji, pa pred nekaj dnevi v Dolenjem Logatcu.

"Slovenec" pripisuje te žalostne pojave komunističnemu hujskanju ter izključuje, da bi imeli kakšno zvezo z dnevno politiko. Po njegovem mnenju niti ogorčenje zaradi vprašanja kmečkih dolgov, niti razburjenje zaradi učiteljskih in uradniških premestitev ne more biti razlog teh demonstracij proti Bogu. Krivda zadene brezbožno propagando komunizma. Nimajo prav oni, ki trdijo, da komunizma v Sloveniji ni, ampak da je samo nekaj nezadovoljnosti in nevolje. Kar se sedaj godi, je neovrtna napoved, da je sovražnik že v deželi.

Slične ugotovitve smo že ponovno čitali v "Slovenec" in drugih listih Katoliškega tiskovnega društva, vendar menda še ne v tako zgoščeni in določni obliki. Nad njimi se mora zamisliti vsak resen človek, ki se zaveda svoje odgovornosti. V naših krajih se v zadnjem času dogajajo stvari, ki so v direktnem nasprotju z vsem duševnim razpoloženjem našega ljudstva kakor so ga izoblikovale tradicije dolgih generacij. Slovenci smo se, kakor v sedanjih dneh, tudi v preteklosti delili glede svojih pogledov na kulturna in versko-konfesionalna vprašanja. Vsi pa smo se zavedali in se zavedamo krščanskih osnov vsega našega nacionalnega življenja in našemu človeku je tuja misel upora proti Bogu ali javnega zaničevanja njegovih simbolov.

A ravno zato se nam zdi preveč primitivno, ako se iščejo razlogi za žalostne protiverske demonstracije samo v komunistični propagandi. Ako je kje pri nas kaj komunizma, potem se v prvi vrsti pojavlja v mestih in industrijskih

krajih. Ravno ti kraji pa dosedaj niso zabeležili nobenega od onih brezverskih dejanj, ki jih "Slovenec" upravičeno tako objokuje. Ne v Ljubljani ali v Mariboru, Trbovljah ali Krajinah so pričeli padati evharistični križi in nju, temveč doli v čisto kmečkem okolju Bele brezbožni val, kakor ga "Slovenec" imenuje, gre preko pobožne, s cerkvicami posute Dolenjske in udarja v zapuščene gorske vasice štajerskih hribov. Boljševiška propaganda ne hodi, vsaj pri nas še ne, po takih zapuščenih resno hočemo, da se grozeče opasnosti pravokrajih. Tu morajo biti še drugi razlogi in ako časno spoznajo in nesreče preprečijo, potem je treba pogledati resnici v oči.

Res je, zaradi načina likvidacije kmečkih dolgov, pa zaradi vprašanja učiteljstva in uradništva, zlasti zaradi politične borbe med strankami noben slovenski človek ne bo polagal sekire na znamenja, ob katerih stopa v življenje in s katerimi lega v grob. Toda kdo bi mogel tajiti, da so naše politične borbe danes zašle mnogokje in mnogokrat v vrtnice zastrupljenega sovražstva in slepih strasti, ki rušijo v našem ljudstvu osnovna pravila bratskega sočutja, katerih bi tudi najostrejša politična borba porušiti ne smela. Žalostna resnica je, da so bile v naši ožji domovini v zadnjem času ustvarjene razmere, na katere primitivna duša primitivno surovo reagira.

Ko smo svoj čas dvignili svarilni glas, naj se za božjo voljo politično nasprotstvo, ki kakor druge narode tudi nas deli v politične prijatelje in protivnike, ne proglašajo za borbo dveh svetov in naj se naše ljudstvo ne postavlja pred tragično alternativo izbire med Rimom ali Moskvo, smo govorili zaman. In tako so se iz čisto političnih interesov, včasih celo iz zgolj osebnih razprtij po naših vaseh in trgih nasilno ustvarjal sovražni tabori, med katerimi skoraj ni mostov.

Na razpolago so nam številna poročila iz raz-

nih krajev, kjer je ogorčenje nad načinom, kako se ponekod danes vodi politična borba. V neki pohorski cerkvi je g. župnik nosilec nasprotniške liste, klečečega v svoji klopi, s prižnice označil za brezverskega Turka. Iz neke župnije pri Rogateu nam pišejo, kako je bil ugleđen in veren kmet proglašen za grdega komunističnika, ki ni vreden, da se imenuje kristjan, in to samo zato, ker je sprejel kandid turo na listi, ki se g. župniku ni dopadla. Ta kmet je la- ni pozidal lepo kapelico, posvečeno Sren Jezusovemu, in g. župnik je kapelico blagoslovil. Pretreseni čitamo sedaj, kako je odšel k istemu župniku in ga zaprosil, naj sveto podobo iz kapelice prenese v cerkev, ker bo kapelico podrl. V vsem tem ni nič boljševiškega. To je le globoka srčna užaljenost preprostega človeka, ki bridko občuti, kako mu je bila storjena grda krivica samo zaradi razlike v politinem mišljenju. — "Jutro".

Dr. Enrique Daniel Dauge

Zobozdravnik

Sprejema vsak dan izven četrtkov
od 14 do 19 ure

PALPA 2584 — U. T. 73-1900 — Bs. Aires

Restaurant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Lepi prostori, pripravno za svadbe
Vsako nedeljo ples.

CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

RESTAVRANT — PARILLA

IN PIVO ZA DRUŽINE (FAMILIAR)

F I O R D E L L I

Pripravno za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču.
Odprto čez dan in ponoči

Av. San Martin 2688 — U. T. 59-1656

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije · Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINI

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SI OVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CAN GALLO 1542

Krojačnica

MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za poletne obleke, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

SLAMNIKI

so na prodaj po cenah kakor jih ne dobite nikjer.

Prepričajte se!

Sebastjan Mozetič

BUENOS AIRES
5019 - OSORIO - 5025
(PATERNAL)



GOSPODARSTVO

ZADRUŽNO GIBANJE MED VINOREJCI

Ker se bliža vinska trgateg, so se začeli, kakor vsako leto, tudi letos gibati kolonisti v vinorodnih krajih, pripravljeni braniti svoje pravice in sicer tokrat na združni podlagi.

Kakor znano, je kolonist popolnoma odvisen od velekapitala, kateri ga na vse načine iskorišča. Svoj pridelek mora prodati po najnižjih cenah, tako, da mu ne zadostuje niti za najpotrebnejše, kajše, da bi si nabavil potrebnega orodja za izdelovanje vina ter sodov za shrambo.

Radi tega je primoran prodati svoj pridelek tistemu kateri se prvi javi, samo, da plača dolgove, katere je med letom napravil v trgovini, katera je navadno ravno istega trgovca. Tako ostane kolonist leto za letom suženj kapitalizma in dobra molzna krava istemu. Konsumenti pa pijejo v tovarnah napravljeno vino, katerega pa ni treba posebej predstavljati.

Ker so vinorejci uvideli, da na tak način ne morejo dalje, in nanašajoč se na razne izjave odgovornih osebnosti, posebno od ministra za poljedelstvo, kateri je obljubil, da bo pomagal pri reševanju krize katero trpijo sploh vsi kmetovalci ter oduševljeni z izidom zadnjega Združnega Kongresa, so sklenili ustanoviti vino-rejske zadruge, katere naj bi bile obramba in steber njihovega gospodarstva.

V ta namen so poslali iz Mendoze in San Juan delegacijo, katera ima namen raztolmčiti vladi v Buenos Airesu namen in pomen zadrug ter prositi za posojilo, katero naj bi bila prva pomoč tem zadrugam.

V kolikor bodo uspeli, se še ne more predvideti, ker so razne tovarne in posamezni kapitalisti takoj začeli protirovarjenje. Eno pa je gotovo: da je Združni Kongres marsikomu odprl oči ter, da se v delavnem ljudstvu ne more več zatreti združni duh, kateri je edina pot do blagostanja in srečnega sožitja med narodi.

TRGOVINA Z KROMPIRJEM

Kakor znano, je letos nastopila na tukajšnjem trgu "krompirjeva" kriza, katera je našim gospodinjam prizadela marsikatero grenko. Saj je bila cena temu tako potrebnemu živežu kar trikrat ali štirikrat višja kot po navadi.

To je rodilo razne predloge in poljedelsko ministerstvo prisililo, da o tem važnem vprašanju temeljiteje razmišlja. Konec teh razmišljanj pa je bil, da prevzame ministerstvo trgovino z krompirjem v svoje roke in tako prepreči iskoriščanje, katerega so se razni "productores" ob tej priliki posluževali. Ministerstvo je že izdelalo potreben načrt, in bo, kot zagotavlja, kmalu začelo delovati, kar pa je prešnje gospodarje na tem trgu tako razkačilo, da so napovedali hud boj, ako se jim ne bo dovolilo kot do sedaj, delati kupčije na svojo roko. Najbrž, da bodo kakor vedno zmagali le oni, ker imamo žalibog še veliko takih, katerim je par tisočakov več kot blagor ljudstva.

DELOVANJE ITALIJANSKE GOSPODARSKE ZADRUGE V JULIJSKI KRAJINI

Te dni se je vršil 10 občni zbor italijanske gospodarske zadruge (Associazione Cooperativa Agraria Giuliana), iz tega je tudi razvidno, da deluje v Julijski Krajini že celo desetletje. Znan monopolistične prodaje, ki so bile posledica sankeij in to prisilna prodaja volne, žita, itd. je izvrševala ta zadruga na področju našega Primorja. Na tem občnem zboru so bili zanimivi referati, ki vsaj delno osvetljujejo tudi gospodarsko delovanje našega kmeta. Goriška pokrajina je bila prva izmed vseh italijanskih pokrajin, ki je dala monopolu največ žita v primeri s pridelkom. Lanskega žita je bilo prisilno prodanega in oddanega 28.000 kvintalov, ki so vsega poslali v Južno Italijo. Kmetje so dobili za kvintal v tržaški pokrajini 109 lir, v goriški pa 108. Te cene so višje kot srednje cene na znanih žitnih tržiščih v Vidmu, Trevizu in Benetkah. V tržaški pokrajini je bilo letos prodanega žita zadrugi 16.587 kvintalov, v goriški pokrajini pa 18.101. Zaradi prisilne prodaje je morala zadruga otvoriti nova skladišča in v Trstu, Hrenovici ter v Nogheri

v furlanski nižini in v Idriji. Od vsega tega žita je bilo 29.000 kv. oddanih v mline videmske pokrajine, 4.000 kv. pa je bilo določenih za mline v goriške pokrajini. Zadruga je zgradila zaradi tega tudi svoje največje skladišče žita v Turjaku, ki lahko sprejme 10.000 kv. žita. Letos je zadruga, kakor lani odkupovala grozdje v Kriminu in okolici, 96 vinogradnikov je prodalo na ta način 5.476 kv. grozdja. V Dornbergu in Tomaju sta bili ustanovljeni novi združni vinski prodajalni. Tej zadrugi je bilo prodanih oz. oddanih 1.900 hl. vina, v Tomaju pa 258 hl 26 vinogradnikov. Cena vinu ni znana, toda poročilo navaja, da je bila precej višja, kot druge. S to ustanovo je bilo tudi veliko storjenega glede umnega kletarstva. Kmetje iz okolice Tomaja in Dornberga imajo v teh novih vinskih zadrugah lep primer kako je urediti na racionalen način vinsko klet. Toda ti lepi primeri navadno ostanejo samo lep primer, ker naši ubogi vinogradniki, ki mnogokrat ne pokrijejo niti stroškov s prodajo svojega vina, si ne morejo privoščiti modernizacije svojih klet, ker je za današnje čase ta stvar nemogoča. Pri nabiranju volne je pomagala zadrugi vojaška administracija. Zadruga je izvedla tudi prodajo kokonov, za katere so kmetje dobili en milijon lir. V Romansu je bila ustanovljena nova mlekarina za vso okolico. Radi sistematične prodaje so živinorejci na boljšem, ker prodajajo mleko po 50 cent., preje pa so pradaljali po 35 cent. Na pobudo kmetijskega ministerstva je bila organizirana prodaja istrskih lešnikov. 261 kmetov je zadrugi prodajalo 390 valov krme, je ta zadruga prodajala nekako kv. lešnikov. Ko je za časa sankeij promanjko-umetno seno oz. mešanico, ki so jo napravili po formuli kmetijskega inspektorata.

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorjem, kateri se nahaja pod Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni Dra. A. IZAGUIRRE-a.

Ženske se sprejemajo v posebnih prostorih s posebnim vhomom in posterežene po gospej Dr. Matildi Krasting, katera se je diplomirala v Rusiji, v Parizu in Buenos Airesu. — Imamo zdravnike specialiste za vse vrste bolezni. — Žarki X. laboratorij, vse vrste bolezni. — Električno zdravljenje.

Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI.

SUIPACHA 28

Franjo Huspaur

F. QUIROGA 1441 — Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po niski ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporočja se

KO RABITE ODVETNIKA za kakršne koli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora pública nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

17KUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer. LIMA 1217, I. nadstr. U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

RESTAVRANT - BAR

nudi vse ugodnosti našim rojakom Kegljišče. — Vsako nedeljo ples. Slovenski orkester "Valenko" Za obilen obisk se priporoča Štefan Celec M. ESTEVEZ 499, AVELLANEDA

NAUČI SE PLESATI

"CALLEJA"

Prof. Arg., sprejema osebno v rezerviranih prostorih Zjutraj, popoldne in zvečer. — Tango — Fox — Valc — Zapateo Americano.



SUIPACHA y LAVALLE

ZANIMIVOSTI

Pošastne skrivnosti pod morjem in pod zemljo

Večkrat smo že pisali, kaj je doživel Američan Beebe, ki se je spustil globoko pod morskno dno. Pred kratkim je izšla obširna knjiga, ki popisuje, kaj so Američani videli tamkaj na morskem dnu. Beebe si je dal napraviti kovinsko kroglo, v katero je s svojimi spremljevalci zlezal ter se dal potopiti skoraj en kilometer pod morskno gladino. Doli v tistih neznanskih globočinah je videl docela drug svet. Beebe je bil prvi človek, ki mu je bilo dano gledati doslej neslutene skrivnosti morske globočine. Vendar pa je znano, da je znani francoski pisatelj Jules Verne, čigar knjige posebno mladina še vedno tako rad bere, že pred pol stoletja v svojih delih o vseh teh skrivnostih sanjal ter jih popisoval, kakor bi jih bil v resnici sam kedaj videl.

Beebe sedaj popisuje, kako se je počasi spuščal v globočino morja, kako je pred njegovimi očmi počasi nagašala zlata solnčna svetloba, ter se umikala nekaki sinji modrini, kakršno ima nebesni svod. Ves ocean je nekaj časa blestel v tej lepi barvi. Dokler ni kakih 600 metrov pod morskno gladino nastala črna tema, ki je postala vedno gostejša. Toda tudi ta tema ni bila brez vsakih presledkov. Sem ter tja so švigale številne srebrne in zlate ribe, katere so se skrivnostno svetlikale ter s svojo žarko svetlobo mamile druge ribe, katere so jim bile potem za plen. Videl je v svitu take svetlobe orjaške podmorske pošasti, kakršnih še nikdar ni gledalo človeško oko. Vse to, kar je Beebe videl, pa je sproti poročali na gorenji svet po telefonu.

Knjiga, ki ni nič manj napeta kakor pa Beebejevo poročilo o morskem dnu, je izšla na francoskem, kjer pisatelj Norbert Casteret popisuje svoja popotovanja na podzemeljskih jamah. Med tem ko se je Američan Beebe potopil na dno morja, da je tamkaj gledal božje stvarstvo, se je Francoz Casteret poglobil v notranjost zemlje ter se spustil do neverjetnih globočin. Tudi ta pisatelj in znanstvenik je sledil sanjam pisatelja Julesa Verneja v osrčje zemlje. Ta dva pisatelja sta najboljši vzelo-

kako je večkrat pisateljeva fantazija sodelujoča pri odkrivanju znanstvenih skrivnosti.

Casteret ni imel nič manj težav kakor jih je imel njegov ameriški tovariš Beebe. Sam popisuje svoja pota pa osrčju zemlje takole: "Če le znaš se dobro plaziti, kar je glavno in prvo, če imaš voljo in pogum, da za vsako ceno hočeš naprej, boš našel le malo podzemeljskih lukenj, skozi katere ne bi mogel naprej". Tako se je Casteret poglobil v podzemeljske jame z drznim pogumom, čeprav nikdar ne brez strahu. Tam spodaj v podzemeljskih rovih pa ga je sprejela ledenomrzla voda, v katero je zašel in po kateri je moral hoditi. Plaval je po skrivnostnih rekah podzemlja ter se je sam brez vsake druge človeške duše spuščal po vrvi v neizmerno globoke prepade. Tukaj je našel velikanske dvorane, ki so bile podobne notranjščinam ogromnih erekva, kakršnih ni nikjer na svetu. Iz črne teme so mu kar naenkrat zazijali nasprot okostnjaki predpotopnih živali. Izza ovinkov velikanskih skalnih skladov so gledali nanj umotvori, katere je človeška roka zarisala in izdobra v skalovje pred morda 20.000 leti. Kje v kakem kotu je našel še ostanke starih posod in orodja, katero je izdeloval in rabi pred mnogimi tisočletji nekdanji jamski človek, naš praded. Okoli njega pa so pošastno rftotali netopirji, ki so se skrili v to podzemeljsko temo. Od blizu in daleč je prihajalo grmenje podzemeljskih slapov skrivnostnih voda, ki so se v svojem podzemeljskem teku izlivale še globlje, nekam v neznano globočino.

Take knjige človeku odpro pogled v neizmerno in skrivnostno božje stvarstvo, katero tako malo poznamo in je do dna nikdar ne bomo mogli prav poznati in spoznati.

RADIJSKE MOTNJE OD ONKRAJ SVETA

Sonce, luna iz zvezde imajo vsaj delno krivdo, če sprejem v radijskih aparatih ni vedno takšen, kakršen bi moral biti in če se iz zvočnika glasijo vsakovrstni piskajoči in šumeči glasovi. Dr. Orestes Caldwell, znani ameriški radijski strokovnjak, se je temeljiteje pobavil s temi "nadzemeljskimi" motnjami in poroča sedaj, da imajo nebesna telesa s svojimi magnetskimi lastnostmi direkten vpliv na brezžični sprejem. Včasih ga ojačajo, da je mogoče oddajnike poslušati še izven njihovega normalnega področja, drugič pa sprejem ovirajo in ga motijo na najbolj neprijeten način.

Posebno sonce, ki ga Caldwell označuje za "velikanski elektromagnet", je hudo motilo radio. Tu imajo posebno ulogo seveda spet prošle sončne pege, ki sprejem tem bolj motijo, v čim večjem številu so se pojavile. V letih 1922/23. je perioda sončnih peg dosegla svoj minimum, pravi Caldwell, in takrat je bilo mo-

goče poslušati z majhnimi sprejemniki 50-vatne oddajnike preko vse ameriške celine. Pritem se je število sončnih peg množilo in v letih 1925. do 1929. ko je doseglo maksimum, je bil sprejem nenavadno slab. Ob naslednjem minimumu je postal spet tako dober, da so morale oddajne postaje spreminjati svoje frekvence, da bi njihovi valovi ne tekali okrog zemeljske oble in delali zrago.

A tudi mesec ima po mnenju dr. Caldwell precejšnji vpliv na brezžične prenose. Vsakdo lahko opazuje, da je sprejem v mesečnih nočeh dosti boljše. V temnih nočeh zadevajo brezžični valovi ob baevsidensko plast, tisto ozračno plast v višini kakšnih 150 km, ki jo morajo predreti le s težavo. Ob tej plasti se odbijajo na zemljo in povzročajo motnje. Kadar pa je negativno nabita luna na nebu, povzroča v baevsidenski plasti "električno plimo in oseko" in brezžični valovi v tej plasti potem ne nalete na tolikšen odpor. Poleg tega je dr. Caldwell ugotovil, da so zvezde konkurenca radija in oddajajo tudi s svoje strani valove v eter. Takšne "poslanice" v obliki šumečih glasov so raziskovalci že ponovno ugotovili n. pr. iz okraja Lokostrelea.

Druga vrsta izvenzemeljskih motenj nastaja po mnenju dr. Caldwell zavoljo kratkih brezžičnih valov, ki jim je mogoče izmuzniti se skozi baevsidensko plast, pa se potem odbijajo ob sonce, mesec ali premičnice in se v kratkem času povrnejo spet na zemljo. Brezžični kratki valovi z zemlje, ki se odbijajo z Marso, se vrnejo na zemljo n. pr. v štirih minutah, za pot od zemlje do sonca in nazaj pa potrebujejo kakšnih osem minut. Valovni odmev z oddaljenih planetov potrebuje seveda več časa. Zemeljski valovi, ki zadenejo ob Neptuna, se vrnejo n. pr. po štirih urah. Dosti več časa potrebujejo spet odmevi s stalnic, toliko časa, da nas njihove motnje ne morejo potem več motiti. Z Alfa v Centavru se vrne zemeljski val n. pr. v štirih letih, s Sirija pa v 900 letih, a z Device v 17 milijonih let.

INSTITUTO MEDICO UNK
Zdravniki specialisti za vse bolezni.
Pregled brezplačno — od 9-21 ure.

ANA CHRPOVA
Slov. babica
dipl. v Progi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna.
Entre Ríos 621 U T. 38 Mayo 8182

DR. M. CARBALLO
Zunanje bolezni; Koža, kri, in spolne bolezni. — Zarki X. in elektrika medicinske. Prvi pregled brezplačno, če se predstavite s Slovenskim tednikom. — Sprejema od 11 do 12 ure in od 16 do 20.
SE GOVORI JUGOSLAVANSKO
LAVALLE 715 — Bs. Aires